

Trygdeytelser og sosiale tjenester - sykdom, arbeid og funksjonsnedsettelse.

v/sosionomene

Anne Beate Krogh og Berit Lund

Aker sykehus

Hovedregelverk

- Lov om folketrygd
- Lov om pasient- og brukerrettigheter
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester
- Arbeidsmiljøloven

Ytelser i forbindelse med sykdom og funksjonsnedsettelse.

- Sykepenger
- Arbeidsavklaringspenger
- Uføretrygd
- Grunnstønad
- Hjelpestønad

www.nav.no

- Kommunale tjenester

www.oslo.kommune.no

Sykdomsutgifter

- Egenandelstak - Frikort
- Blå resept
- Bidragsordning på hvit resept
(x:tannbehandling)
- Grunnstønad

Egenandeler ved sykdom

Frikort egenandelstak 1

Egenandeler fra

- lege
- psykolog
- poliklinikk (sykehus)
- røntgeninstitut
- pasientreiser
- medisiner og utstyr på blå resept

Egenandelstak: 2 205 kroner

Frikort egenandelstak 2

Egenandeler fra

- undersøkelse og behandling hos fysioterapeut
- enkelte former for tannbehandling
- opphold ved godkjent rehabiliterings-institusjon
- behandlingsreiser til utlandet i regi av Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet HF

Egenandelstak: 1 990 kroner

Sykepenger

- Vanlig arbeidstaker
  - Full lønn fra første fraværsdag, etter å ha vært i arbeid i minst 4 uker.
  - Maks 52 uker, men nye rettigheter etter 26 uker frisk.
- Arbeidsgiverperioden
  - Første 16 dager
  - Fritak kan søkes - kronisk sykdom der det er fare risiko for økt korttidsfravær
- Lønn: max. kr 555.456 (6G)

Gradert sykmelding

- Gradert sykmelding (delvis sykmelding) er en kombinasjon av arbeid og sykepenger som benyttes når arbeidstakeren er delvis arbeidsufør.
- Hensikten med gradert sykmelding er at den sykmeldte skal opprettholde kontakten med arbeidsplassen og delta i arbeidsrelatert aktivitet, forutsatt at det er medisinsk forsvarlig.
- Sykepengene kan graderes ned til 20 prosent. Tidsrom med graderte sykepenger medregnes i den totale sykepengeperiodens lengde.

Behandlingsdager

- Inntil en hel behandlingsdag/uke, hvis behandlingen krever det, attesteres av lege
- *”hvis selve behandlingen gjør pasienten arbeidsufør eller dersom virkningen av behandlingen er avhengig av at pasienten ikke arbeider på behandlingsdagen”*
  - Fordel: bruker en og en dag av sykepengeåret
- Ved behov for flere behandlingsdager brukes gradert sykmelding
- Kilde: <http://sykmelderveileder.helsedirektoratet.no/grunnleggende-sykmelding/behandlingsdager/Sider/default.aspx>

Arbeid og sykdom.

- Funksjonsnedsettelse som følge av sykdom må sees i forhold til krav på arbeidsplassen og møtes med:
  - Behandling og opptrening
  - Tilrettelegging (AML §4-6)
- Oppsigelsesvern i sykemeldingsperioden

AML: § 4-6. Særlig om tilrettelegging for arbeidstakere med redusert arbeidsevne

- Hvis en arbeidstaker har fått redusert arbeidsevne som følge av ulykke, sykdom, slitasje e.l., skal arbeidsgiver, så langt det er mulig, iverksette nødvendige tiltak for at arbeidstaker skal kunne beholde eller få et passende arbeid. Arbeidstaker skal fortrinnsvis gis anledning til å fortsette i sitt vanlige arbeid, eventuelt etter særskilt tilrettelegging av arbeidet eller arbeidstiden, endringer i arbeidsutstyr, gjennomgått arbeidsrettede tiltak e.l.

Arbeidsgivers rolle/oppgave.

- Utarbeide en oppfølgingsplan i samarbeid med arbeidstaker
- Innkalle til dialogmøte.
- Dokumentere hvordan bestemmelsene om oppfølgingsplan og dialogmøte har vært fulgt opp.

Aktuelle tiltak kan være:

- Fysisk eller ergonomisk tilrettelegging
- Endring av arbeidstid, tidskrav, tempo mm
- Omorganisering av arbeidet, rutiner eller funksjoner
- Anskaffelse/tilpasning av teknisk utstyr
- Endring/nye arbeidsoppgaver
- Opplæring/omskolering

Arbeidsavklaringspenger.

- Sykdom, skade eller lyte som årsak til redusert arbeidsevne.
- Forventning om forbedret arbeidsevne, gjennom behandling, arbeidsrettede tiltak eller oppfølging fra NAV.
- Arbeidsevnen må være redusert med minst 50%
- Målet er å klare å skaffe eller beholde arbeid i løpet av perioden med AAP.
- Aktivitetsplan.
- Varighet: inntil 4 år, kan forlenges.

Uføretrygd

- Nedsatt arbeidsevne må være minst 50% pga varig sykdom, skade eller lyte
- Hensiktsmessig behandling og arbeidsrettede tiltak må være gjennomført
- Rett på honnørkort.
- Hele eller deler av studielånet kan slettes.
- Kan ha rett til bostøtte (Husbanken)

Jobbe og uføretrygd?

- Du kan jobbe så mye du har mulighet til.
- Det lønner seg å jobbe fordi uføretrygd og inntekt er høyere enn uføretrygd alene.
  - beregnes individuelt ved gradert uførepensjon
  - Logg inn på "Ditt NAV" for å se hvordan inntekt påvirker ytelsen

Grunnstønad

- Nødvendige ekstrautgifter pga varig sykdom/skade/lyte – utgifter som friske ikke har.
- Krav: Dokumentasjon av ekstrautgifter (min 8040/år)
Legeerklæring
Ikke engangsutgifter, men tilbakevendende utgifter
- Gjelder:
  - Transport (også drift av egen bil)
    - Uførhet må være oppstått før fylte 70 år, ellers er TT-kort aktuell ytelse fra bydelen)
  - Førerhund, teksttelefon
  - Proteser, støttebandasjer
  - Diett (legeattestert ved enkelte diagnoser)
  - Slitasje på klær og sengetøy
  - Drift av tekniske hjelpemidler.

Hjelpestønad

- Søknad til NAV m/legeerklæring
- Ved behov for privat pleieforhold av varig karakter (2-3 år eller mer)
- Når: – evnen til å klare seg uten tilsyn svikter, både inne og ute, dag og natt
  - det er behov for hjelp til personlig stell/hygiene og i spisesituasjoner
- Hjelpen kan gis av ektefelle, barn, nabo, slektning eller lignende
- Begrensninger: hjelpebehov som det offentlige dekker etter andre lover (X:hjemmesykepleie)

Tannbehandling.

- Eldre/uføre/langtidssyke med institusjonsopphold eller hjemmesykepleie i 3 mnd. eller mer.
- Periodontitt (tannkjøttsykdom)
- Hyposalivasjon (munntørrhet) dokumentert – minimum 1 år
- Sterkt nedsatt evne til egenomsorg – minimum 1år erklæring fra lege/psykolog
- Tanntap og ute av stand til å bruke protese

Kommunale tjenester

- www.oslo.kommune.no
- Telefon 02180

Hjelpetiltak i hjemmene

Søkes fra bestillerkontor/søknadskontor i bydelen

- Legeerklæring
- Felles søknadsskjema helse-/omsorgstjenester
  - <https://www.oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/sok-helse-og-omsorgstjenester>
- Hjemmehjelp
- Hjemmesykepleie
- Trygghetsalarm
- Omsorgslønn
- Brukerstyrt personlig assistent

Saksgang

- Søknad med legeerklæring sendes bydelen
- Behandles fortløpende – ingen søknadsfrist
- Svar innen 14 dager (eller beskjed hvis lenger)
- Hjemmebesøk
- Eventuelt avslag skal begrunnes og du kan klage på avslaget. Du kan be om hjelp fra bydelen til å klage

Individuell plan

- Gjelder alle som har behov for langvarige og koordinerte tjenester.
- Hensikten er at planen skal omfatte alle de tjenester du har behov for.
- Planen skal bidra til større trygghet, klarere ansvarsforhold og sikre samordning.
- Initiativet kan komme fra deg eller din familie, men hovedansvaret ligger på tjenesteapparatet med en koordinator.

TT-kort

- Søkes fra bydelen
  - <https://www.oslo.kommune.no/gate-transport-og-parkering/tt-kort/sok-om-tt-kort/>
- Vilkår: kan ikke benytte off.transport eller komme til/fra holdeplass
- Funksjonshemmet mer enn 2 år
- Fritidsreiser
- Egenandel kr 52 pr reise (2016)
- Til/fra arbeid/skole (egenandel kr 520/mnd)
- Antall fastsettes av bydelen hvert år
  - 2016: <67 år 150 reiser, > 67 år 70 reiser

Parkeringstillatelse

- Søkes Bymiljøetaten m/legeattest
  - <https://www.oslo.kommune.no/gate-transport-og-parkering/parkering/sok-hc-parkering/>
- Gjelder bilfører eller passasjer som ikke kan gå eller har store vansker med å bevege seg over noen lengde
- Oppgi **adresse** på steder du normalt parkerer (bosted, arbeid, aktivitet) og **hvor ofte**

Bolig

- Omsorgsbolig
- Omsorg+
- Kommunal bolig
- Tilskudd til bolig

Omsorg+

- Du må være over 67 år
- Du må ha bodd de siste 2 årene i Oslo
- Omsorg + er et nytt tilbud og er foreløpig ikke tilgjengelig i alle bydeler
- Din nåværende bolig må være uegnet. Enten fordi den ikke er tilrettelagt for nedsatt funksjonsevne, eller fordi du har nedsatt funksjonsevne og opplever utrygghet eller ensomhet der du bor i dag.
- **Hva koster det?** Husleien tilsvarer normalt gjengs leie. Henvend deg til bydelen som har den Omsorg+ boligen du vil søke om, for å få vite husleien. Ikke depositum.

Forts Omsorg+

- I Omsorg+ får du:
  - Aktivitet og muligheter for sosialt fellesskap
  - Tilpassede leiligheter
  - Bemanning hele døgnet ved husvert
  - Aktivitetscenter og fellesrom
  - Tilbud om middagservering
  - I noen tilfeller frisør og fotpleie
- <https://www.oslo.kommune.no/bolig-og-sosiale-tjenester/bolig/leie-bolig/omsorg/>

Tilskudd vedr. bolig

Kontakt boligkontoret i
din bydel vedrørende:

- statlig bostøtte
- kommunal bostøtte
- lån eller tilskudd til ombygging av bolig
- <https://www.oslo.kommune.no/bolig-og-sosiale-tjenester/bolig/okonomisk-stotte-til-bolig/>

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

- Lov om sosiale tjenester
  - <https://www.oslo.kommune.no/helse-og-omsorg/nedsatt-funksjonsevne/brukerstyrt-personlig-assistanse-bpa/sok-om-brukerstyrt-personlig-assistanse-bpa/>
- Ved særlig hjelpebehov pga sykdom, sterk funksjonshemming, alder eller andre årsaker
  - ”Brukerens forlengede arm”
- Best egnet ved sammensatte, omfattende tjenestebehov og brukere som kan ta en arbeidslederrolle og ha et aktivt liv
- Fylkesmannen er klageinstans ved avslag.

Pasientreiser

- Transport til/fra behandling dekkes etter billigste reisemåte til nærmeste behandlingssted.
- Hovedregelen er at du får dekket reise med billigste rutegående transport til og fra nærmeste behandlingssted.
- Avstanden til behandlingsstedet må være minst ti kilometer, og reisen må koste mer enn lokal minstetakst med offentlig transport.

<https://helsenorge.no/rettigheter/pasientreiser>

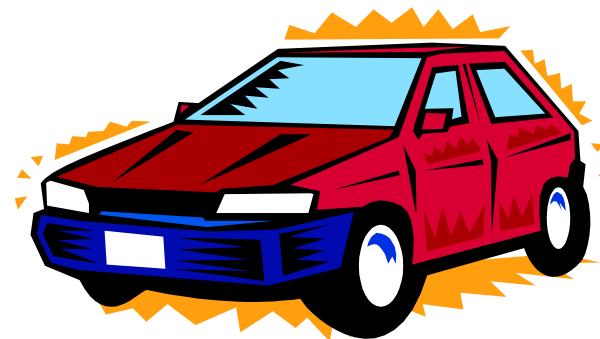

Forts pasientreiser

- Hvis du ikke kan benytte off. transport eller egen bil kan du ha krav på *pasienttransport*, må godkjennes av lege/behandler
  - For hver reise betales egenandel inntil kr 146 hver vei. Kr 2,50 pr km (2016)
  - Ved fritt sykehusvalg: kr 400 en vei (2016)
<http://www.pasientreiser.no/rettigheter/satser/>
  - <https://helsenorge.no/rettigheter/pasientreiser/deknin-g-av-reiseutgifter/egenandel-og-satser>
- Samordning og ventetid må påregnes!

Transportstøtte

- Hvis du ikke kan benytte off. transport kan ulike ordninger komme i betraktning:
  - Pasienttransport (Pasientreiser.no)
  - Grunnstønning til transport (NAV Trygd)
  - Bruk av egen bil (NAV Trygd)
  - Stønning til kjøp av bil (NAV Trygd)
  - TT-kort (Bestillerkontor/søknadskontor i bydelen)
  - Parkeringsstillatelse for forflytningshemmede (Oslo kommune, Bymiljøetaten)

Bruk av egen bil

- Reise til behandling, pasientopplæring mv
- Avstand til behandlingssted minst 3 km
- Skal godkjennes av pasientreisekontoret på forhånd, hvis ikke dekkes kun off.transportutgift
- Nødvendige vedlegg:
  - bekreftelse fra legen om at egen bil er nødvendig
  - bekreftelse av behandlingsdatoer
  - kopi av parkeringslapper
- Km-godtgjørelse etter gjeldende satser
- Refunderer ikke beløp mindre enn 100 kr
- Reiseregningsskjema finnes på

<https://helsenorge.no/rettigheter/pasientreiser>

Grunnstønnad til transport

- Søknad til NAV m/legeattest
- Utgift **utover off. takster** må minst tilsvare grunnstønnad sats 1
- Gjelder **fritidsreiser**, ikke behandlingsreiser
- **Beskriv steder og aktiviteter** som nødvendiggjør transport
  - Besøke familie, delta i foreningsliv, handle, utføre ærender mm

Stønad til kjøp av bil

- Søknad til NAV m/legeattest
- Hvis varig funksjonsnedsettelse gjør at du ikke kan bruke off. transport eller hvis dette medfører urimelige belastninger for deg
  - Behov for reise til/fra arbeid eller utdanningssted
  - For å utføre funksjon som hjemmearbeidende med barn
  - For å forhindre eller bryte en isolert tilværelse
  - Gradert tilskudd ved alm inntekt under 6 G (ektefeller/samboeres inntekt ses under ett)

Kommunal trygghetsalarm

- Søknad til bestillerkontoret i bydelen
  - Omfatter alle innbyggere over 75 år, yngre ved behov
  - Gratis for minstepensjonister
- Egenandel kan variere noe fra bydel til bydel
  - 241 pr mnd for de som tjener mer enn 3G (2017). Under 3G gratis.
- Aktuelt for aleneboende med anfallspreget sykdom, engstelse/angst eller lignende
- Kan også få alarmer for utebruk, fallsensorer og røykvarslere

